

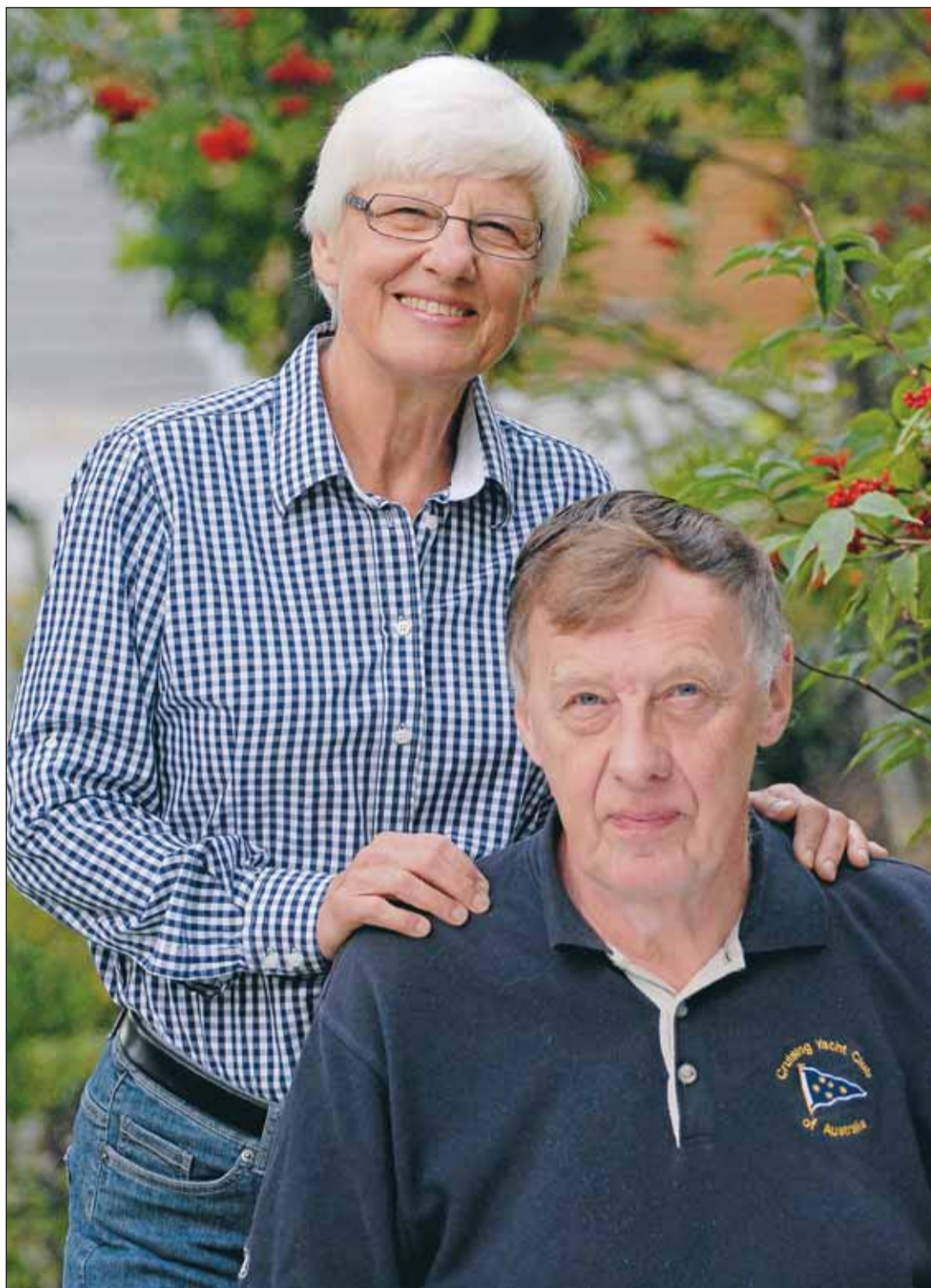
” Vi har inspirerats av bland annat Kraftsamling skog där min make har varit cirkelledare. Och så har vi läst.

” Det bästa är ju att man gödslar igen tio år före slutavverkning. Då får man ju maximal effekt.

” Vi räknar med att vi får en volymtillväxt på 15–20 skogskubikmeter per hektar på tio år.

Annakarin Bergström och hennes make Kjell Svensson är utbor med stort engagemang i sin skog i Gästrikland. Själva bor de på Lidingö i Stockholm men besöker ganska ofta sin skog i Lingbo.

FOTO: MAGNUS HARTMAN

De räknar med en rejäl volymtillväxt

Under skogsgödslingsens 45-åriga historia har skogsbolagen stått för runt 80 procent av all gödning. Nu ökar dock intresset bland de privata skogsägarna.

Annakarin Bergström och hennes familj har tre skogsfastigheter i Lingbo utanför Ockelbo i Gästrikland. Skogen har de haft sedan början av 90-talet och strävar efter att utöka beståndet av stående skog. För några år sedan började de att fundera på skogsgödning.

– Vi har inspirerats av bland annat Kraftsamling skog där min make har varit cirkelledare. Och så har vi läst. Det skrivs ju väldigt mycket om det här nu, säger hon.

Ungefär 80 hektar

När Stora Enso 2007 skulle gödsla i området slog de till och köpte tjänsten av skogsbolaget. Med helikopter gödslades omkring 40 hektar skog. Året därpå gödslades ungefär lika mycket till.

– Vi räknar med att vi får en volymtillväxt på 15–20 skogskubikmeter per hektar på tio år, säger Annakarin Bergström.

Om man vet hur man ska gödsla och gör det i rätt bestånd kan tillväxten vara väldigt stor och gödningen ganska lätt att räkna hem.

– Det bästa är ju att man gödslar igen tio år före slutavverkning. Då får man ju maximal effekt.

Tar hänsyn till vattendrag

I dag gödslas det med ganska stor urskiljning, både av ekonomiska och miljömässiga skäl. Annakarin Bergström och maken Kjell Svensson anmälde gödningen för samråd till Skogsstyrelsen och har bland annat tagit hänsyn till vattendrag. Dessutom har de

valt bestånden med omsorg. Den skogen som gödslades var 40–45 år gammal och precis gallrad.

– Det är friska välslutna bestånd, säger Annakarin Bergström.

Hon hade velat göra ett eget experiment på tallskog som börjar närma sig avverkning och bara gödsla enskilda träd för att se vad som hänt några år senare. Problemet är att hon inte har kunnat få tag på gödsla i så små mängder.

– Det hade varit intressant att se hur årsringarna förändras.

Hans Dahlgren

040-601 64 86 • hans.dahlgren@lrfmedia.lrf.se

Nu tar

Sedan bottenåret 2002 har mängden gödsla som årligen sprids i de svenska skogarna femdubblats. Debatten om eventuella negativa konsekvenser är lågmäld.

Att gödsla sin skog har blivit okej. Sällan hörs idag något av de diskussioner som nästan helt tog död på skogsgödningen för 20–25 år sedan.

2002 gödslades bara knappt 14 000 hektar skog. Förra året såldes gödsla till nästan fem gånger så stor yta.

– Det kändes som om det tvärvände för ett par tre år sedan och det blev rumsrent helt plötsligt. Till och med politikerna vågar säga att det här är en bra möjlighet, säger Dan Malm hos gödseleverkaren Yara.

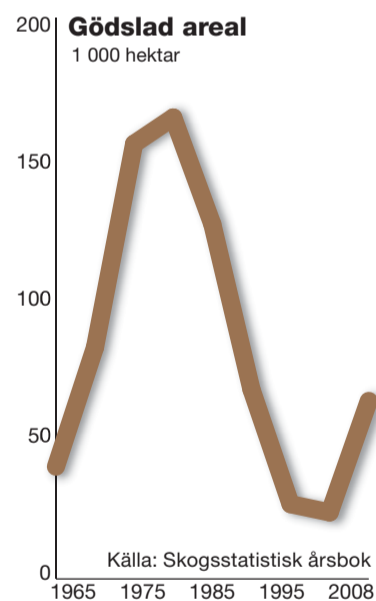
Gått ner

Just i år har dock försäljningen gått ner, sannolikt på grund av finansoron.

– Gödningen är trots allt ganska lätt att hoppa över utan att det får några dramatiska effekter, säger Dan Malm.

Kunskapsbrist

Att gödningen nästan försvann för 20 år sedan tror han dels handlade om ekonomi, dels om miljödebatten och kunskapsbrist på området. Kvävet ökade för-

Sedan mitten av 60-talet, då man precis börjat med skogsgödning, är 2002 det år då minst areal gödslats, 13 400 hektar. Sedan dess har kurvan vänt tydligt uppåt. 2008 gödslades preliminärt omkring 65 000 hektar.

Gårdar, skog och generationsskiften

Att köpa eller sälja en gård är en sak, att äga och driva den en annan. Vi hjälper dig hela vägen - före, under och efter affären.

www.areal.se

gödslingen av svensk skog fart

En normal gödselgiva ligger på 150 kilo kväve per hektar. Den kan både spridas maskinellt på marken och från luften med helikopter.

Skogsgödsling

Rätt använd kan kvävegödsling öka tillväxttakten flera gånger i barrskog. Då krävs dock att en rad kriterier är uppfyllda.

- Det ska vara fastmark.
- Marken ska inte vara för bördig eller för mager.
- Frisk och välsluten skog.
- Minst 80 procent barrträd.
- Skogen ska inte avverkas inom tio år.

I princip i hela södra Sverige innehåller marken redan så mycket kväve att gödsling inte är tillåten.

Om gödslingen kan antas påverka miljön nämnvärt ska den anmälas till Skogsstyrelsen för samråd.

Källa: Skogforsk, Skogsstyrelsen

surningen och områden som med dagens kunskaper inte borde ha haft kväve fick det, ibland även vattendrag.

När nu gödslingen ökar igen finns det mycket mera kunskap, både om vad som är ekonomiskt lönsamt att gödsla och vilka miljöer och områden som

absolut ska undvikas. Dessutom har dagens gödsel tillsatser av kalk som ska väga upp kvävet försurande egenskaper.

Utarmas

Ändå finns det kritiker som menar att kunskaperna är för dåliga om vad som händer i na-

turen. Svenska Naturskyddsföreningen (SNF) är framför allt oroad över att marken kan utarmas om man driver ett allt för intensivt skogsbruk.

Att det finns en risk att marken inte går att använda till produktion för kommande generationer.

– Vi säger nej till skogsgödsling tills vi blir överbevisade om att det inte skadar den biologiska mångfalden nämnvärt och att det framförallt inte ger långsiktiga negativa produktionsförluster, säger Jonas Rudberg på SNF.

Förutom större kunskap har

sannolikt skogens roll i debatten om klimatförändringar och förnybar energi bidragit till att intresset för skogsgödsling nu ökar.

Men ännu är det långt kvar till nivåerna som rådde för 30 år sedan.

– Frågan är om vi någonsin kommer dit. Det kanske helt enkelt inte ska vara den nivån med dagens kunskaper och syn på det här, säger Dan Malm på Yara.

Hans Dahlgren

040-601 64 86 • hans.dahlgren@lrfmedia.lrf.se

Gallra dig ända ner till Tyskland

Nu är det dags för vår populära gallringstävling igen. Skriv gallringskontrakt med oss på minst 3 hektar och du har chansen att vinna en hel veckas resa för två personer till Schwarzwald i Tyskland med många intressanta studiebesök. Du åker med ett glatt gäng svenska skogsägare, bekantar dig med tyska skogsägare och får njuta av den gemytliga atmosfären.

Kontakta våra virkesköpare och gör upp om årets gallring. Då får du all information du behöver för att kunna vinna en plats på vår Tysklandsresa. Viel Glück!

Telefon 01046 - 40 000, www.storaenso.com/excellent

STORAENSO